

The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XXIII.—LETO XXIII.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, (PETEK) SEPTEMBER 27, 1940.

ŠTEVILKA (NUMBER) 228

ANGLEŽI STRAŠNO PUSTOŠIJO PO NEMČIJI IN NJENIH LUKAH

Vsa obala v dolžini 100 milj gori. — Bombe treskajo širom Nemčije. — Berlin bo poslej bombardiran vsako noč.

NEVOLJA V ANGLIJI RADI DAKARSKEGA "FIASKA"

LONDON, 26. septembra. — Angleško ministrstvo naznanja, da so skadroni angleške letalske sile bombardirali berlinsko Tempelhof letališče, dvojno elektrarno, munijske tovarne in železniške proge v enem svojih najsilnejših poletov, ki so jih še kdaj podvezli angleški letalci na Nemčijo. Poleg omenjenih krajev in objektov so Angleži bombardirali tudi Berlin, nemško pomorsko bazo Kiel in celo vrsto vojaških priprav vzdolž vse francoske obale.

Domin so angleški bombniki razbijali po Nemčiji, pa so izvedli nemški bombniki napade na 30 distriktov londonskega okrožja, angleški bombniki pa so bombardirali Berlin od desetih ur pred ponočjo do zgodnjih jutranjih ur.

Nevoja radi neuspeha pred Dakarjem
LONDON, 29. septembra. — Dakarski "fiasko" je povzročil tako nevoljo v angleškem parlamentu, v časopisju in med angličnim ljudstvom. Parlament kasno ne zaseda, toda njegovi člani so zahtevali skorajšnjo razpisavanje parlamenta, da se poizkusijo vzroke neuspeha akcije pri Dakarju.

Kritika ni osredotočena samo na generala de Gaulleja, temveč na angleško vlado, ki je to akcijo priporočila in jo s svojimi bojnimi ladjami podprla, s čimer je škodovala angleškemu prestižu in naraščajočemu gibanju za "svobodno Francijo."

De Gaullejeva krivda? Člani parlamenta in časopisi zahtevajo javno debato, da bo ljudstvo izvedelo, kaj je bil vzrok izjalovitve. Politični krogi ne samo da zvrtačo krivdo neuspeha na de Gaullejevo zmotno kalkulacijo, temveč se tudi vprašujejo, da-li je umestno, če ostane de Gaulle še nadalje na čelu gibanja za svobodno Francijo. Zdaj se slišijo celo glasovi, da bi se marsikateri francoski general uprl vladi v Vichyju, če bi ne bilo de Gaulleja, ki je bil takrat komaj polkovnik, ko se je postavil ne čelo gibanja za svobodno Francijo.

Bezno razbijanje angleških bombnikov
LONDON, 27. septembra. — Angleški bombniki so zavili v plamene vso obalo v dolžini 100 milj, od Zeebrugge, Belgija, pa do Cap Gris Nez, Francija, v svojem poletu nocojnjo noč, proti kateremu so bili vsi dosegljivi napadi angleške letalske sile prava ničla.

Izpod neba so deževalo bombe na mesta globoko v Nemčiji, kjer so šle v zrak velike munijske tovarne, elektrarna, plynarne in drugi vojaški objekti. Ob Kanalu pa so pustošili angleški bombniki med nemškimi ladjami in ostalimi vojaškimi napravami. Angleško ministrstvo letalske sile naznanja, da bo poslej Berlin bombardiran vsako noč.

Nov grob
Danes zjutraj je preminila Mrs. Margaret Svete, rojena Zot v starosti 82 let. Rojena je bila v vasi Rakitni pri Rakeku odkoder je prišla sem leta 1907. Tukaj zapuša sina Antona in hčer Johano poroč. Lenarce. Bila je članica društva št. 10 SZZ. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti 16905 Grovedwood Ave. Čas pogreba naznanimo jutri. Bodi ji ohranjen blag spomin. Preostalim naše sožalje!

JUGOSLAVIJA VIDI PISAVO NA STENI

Ogled nemških taborišč po jugoslovanskih ministrih. — Nemški pobojniki gospodarji na jugoslovanskih tleh.

BEOGRAD, 26. septembra. — Jugoslovanski premier Dragiša Cvetković si je danes ogledal nova velika nemška taborišča, ki so bila zgrajena v bližini Beograda za "počivališče" nemških izseljencev, ki se bodo preselili iz Rumunije v Nemčijo. V premierjevem spremstvu sta bila njegov minister zunanjih zadev in minister prometa. Nekaj minut po obisku ministrov je pripelo v barake prvih 600 nemških izseljencev.

V teh barakah in v onih v Prahovem se bo spotoma v Nemčijo ustavilo približno 120,000 priseljencev. —

Premierjevo skupino je spremljalo po taborišču približno 100 neoboroženih članov nemškega Schutzstaffela (SS), ki bodo tudi patrolirali v notranjosti taborišča. Za zunanjo zaščito taborišča pred jeto razjarjenih jugoslovanskih patriotov pa bo skrbel jugoslovanska policija in žandarmerija.

Drugi kontingent Nemcev, po številu približno 2,000 duš, pa bo prispel v taborišče koncem tega tedna.

Seja društva "Priatelj"
Članstvo društva Prijatelj, št. 215 SSPZ, se opozarja, da se vrši nocoj redna mesečna seja v Slovenskem društvenem domu. Vdeležite se polnoštevilno! — Tajnica.

Obisk
V uredništvu se je zglasil Mr. Joseph L. Champa iz Ely, Minn., ki je bil delegat na konvenciji JSKJ v Waukeganu in je to priliko porabil za obisk Clevelanda. Mr. Champa je brat Mr. Louis Champe, gl. blagajnika JSKJ, čigar soproga je tudi prišla v Cleveland na poset k svojemu sinu, ki živi v našem mestu.

Na radiu
V soboto ob 10:30 zjutraj je poučljiv radio program "Vaša šola" na WHK, kjer nastopi tudi Miss Marion Kuhar iz 1123 Addison Rd. kot solistinja.

Slovenski radio
V nedeljo bo nastopil na slovenskem radio programu Mr. A. Šubelj, ki bo zapel sledeče pesmi: 1. So rožice v gartelnu žalovale, narodna. 2. Brezuspšna podoknica. 3. Če dekle samo spi, — iz opere Erica. Program je oddajan ob nedeljah od 1. do 1:30 popoldne preko W. G. A. R. radio-oddajne postaje.

Rojak poškodovan
Mr. Anton Razinger, 921 Royal Road, je bil poškodovan na nogi. Člani Slovenskega podpornega društva "Kranj" so prošeni, da ga obiščejo v Charity bolnišnici.

NEZASLIŠANA LUMPARIJA RAKETIRJEV, KI NASTOPAJO KOT DELAVSKI VODITELJI

Ruddy in Barrington sta izsilila od ene same konstrukcijske družbe \$5,000 podkupnine. — Gangsterska taktika raketirskih lopovov.

CLEVELAND. — V obravnavi proti delavskemu raketirju Albertu Ruddyju, ki se vrši pred okrajnim sodnikom Lauschetom, je Anton R. Hettelsater, predsednik Jones-Hettelsater konstrukcijske kompanije v Kansas City, veraj povedal, kako je izplačal Ruddyju \$5,000 podkupnine, katero je slednji izsilil iz njega potom "blackmaila."

Hettelsater je povedal o sedstanku, katerega je imel z Ruddyjem in Barringtonom, bivšim business agentom unije karpenterjev, dne 22. septembra 1936 v neki gostilni, kjer je izplačal Ruddyju polovico zahtevane vsote, namreč \$2,500.

Nezaupanje proti velikim bankovcem

Ko je Ruddy videl denar, ki je sestojal iz dveh bankovcev po tisoč, in iz enega za 500 dolarjev, je vprašal Hettelsaterja: "Mar niste mogli dobiti manjših bankovcev?"

Hettelsater je pojasnil Ruddyju, da je dobil denar v Central National banki na Euclid Ave., in da ni hotel manjših bankovcev, ker ni hotel nositi s seboj velikega zavoja denarja, ker se je baš isti dan vršila na Euclid Ave., neka parada in se je bal, da bi bil v gneči okraden.

"Ali so bankovci zaznamovani?" ga je vprašal Ruddy. Kontraktor mu je zagotovil, da bankovci niso zaznamovani, naker je Ruddy spravil denar. Druga polovica denarja pa je bila izplačana Barringtonu mesec dni pozneje v neki gostilni, in sicer v 20-dolarskih bankovcih.

Delavstvo prisiljeno na štrajk
Kontraktor je povedal, da je njegova kompanija pričela s konstrukcijo žitnega elevatorja dne 16. septembra 1936; z delom se je pričelo pod Detroit High Level mostom in elevator je imel stati \$135,000. Toda komaj so delali pol dne, so delavci, ki so spadali pod jurisdikcijo Carpenters unije, zaštrajkali, naker je bilo vse prizadevanje zaman, da bi se jih spravilo zopet na delo. Dva dni pozneje je prišel Hattelsater v Cleveland, kjer ga je Barrington odvedel v neko gostilno v mestu ter ga tam seznanil z Ruddyjem. Tam sta mu "delavska voditelja" povedala, da se bo z delom nadaljevalo, če jima plača \$5,000. Dogovorilo so se, da jima bo izplačana zahtevana vsota v dveh izplačilih, in sicer prva polovica čez dva dni, kar se je zgodilo, druga polovica denarja pa mesec pozneje.

Smrad zavdaja do neba
Okrajni tožilec Cullitan je povedal porotnikom, da bo tekem razprave dokazano, da je Ruddy položil pred tremi leti, ko so zaprli njegovega pajdaša Barringtona, zanj \$2,000 varševine, nato pa mu je dal še \$3,000 z zahtevo, naj zbeži iz mesta, dokler ne bodo volitve pri kraju. Dan pred obravnavo pa je Ruddy Barringtonu dejal, da mu ne more sodišče ničesar dokazati, zato naj bo Barrington "dober sport" in naj prevzame stvar nase, sicer bo šlo z njim vred v ječo še pet ali šest nadaljnjih. Zato naj se prizna za krivega, saj tako ne bo dobil več kot kvaterju šest mesecev zapora.

Gangsterji — delavski voditelji
Kot je videti, bodo prišle v tej obravnavi na dan še zanimive stvari, ki bodo pokazale nezasišano gnilobo in raketirstvo "delavskih voditeljev," ki nesramno ciganijo delavstvo in stranke, s katerimi imajo opravka. Ti ljudje so slabši kot gangsterji, ki preže na temnih vogalih z revolverjem v roki na moidoče žrtve. Tekom obravnave bo prišlo tudi na dan, da so v zvezi z najnižjimi izvržki človeštva, z gangsterji, ki gospodarijo v nižinah sveta.

Wallace postavlja na laž kandidata Wendell Willkie-a
Willkiejeve obljube, ki jih daje farmarjem, so prazne, ker je proti njim rekord republikancev.

SHELANDOAH, Iowa, 26. septembra. — Henry A. Wallace podpredsedniški kandidat demokratske stranke, ki včeraj napadel republikanskega kandidata Willkieja kot človeka, ki obljublja farmarjem nekaj, česar ne bi izpolnil, če bi bil izvoljen za predsednika Zedinjenih držav.

Wallace je poklical v spomin Willkiejevo izjavo, ki jo je podal slednji meseca avgusta v Moinesu, ko je rekel, da če bo izvoljen za predsednika, "ne bo odvel farmarjem njihovih dobrin, ki si jih je steklo poljedelstvo tekom zadnjih let."

NEMČIJA, ITALIJA IN JAPONSKA V ZAROTI PROTI ZEDINJENIM DRŽAVAM

Internacionalni banditje so se sporazumeli za razdelitev Evrope in Azije.

PAKT JE NAPERJEN V PRVI VRSTI PROTI ZEDINJENIM DRŽAVAM

BERLIN. — Nemčija, Italija in Japonska so danes proglasile svetu podpis svojega politično-ekonomsko-vojaškega pakta, ki predvideva vzajemno pomoč vsaki izmed podpisanih držav, ki bi se zapletla v vojno s kako drugo državo, pri čemer so mišljene Zedinjene države Amerike.

Pogodba je bila podpisana danes v navzočnosti nemškega kancelarja Hitlerja v njegovi kancelariji.

Pakt, ki postane nemudoma pravomočen, sestoji iz šestih točk:

1. Japonska priznava in spoštuje vodstvo Nemčije in Italije v ustvarjanju novega reda v Evropi.
2. Nemčija in Italija priznavata in respektirata vodstvo Japonske v ustvarjanju novega reda v Aziji.
3. Nemčija, Italija in Japonska se sporazumejo za skupno prizadevanje ustvaritve novega reda v Evropi in Aziji ter si obetajo vzajemno ekonomsko, politično in vojaško pomoč v slučaju napada katere koli države, ki ni danes zapletena v evropsko ali japonsko-kitajsko vojno.
4. Imenovana bo posebna komisija tehnikov, h kateri bodo poslale svoje delegate Nemčija, Italija in Japonska.
5. Nemčija, Italija in Japonska izjavljajo, da se gornji sporazum v nobenem ozirju ne tiče političnega statusa kateregakoli sporazuma, ki so ga te tri države sklenile s Sovjetsko Rusijo.
6. Pakt stopi v veljavo nemudoma. Polnomočen bo deset let, nakar se ga more obnoviti.

Gornji pakt je bil sklenjen predvsem iz dveh glavnih vzrokov: Hitler je pritriran v zagato s svojo vojno proti Angliji in z vojno Italije v Sredozemlju ter hoče razširiti težišče vojne, katere ne more zmagovalno zaključiti. Pritegnjenje Japonske v pakt pa more imeti samo en namen: grozljiva Zedinjenim državam, da bi poslej ne pošiljale več Angliji svoje pomoči, temveč da bi vse vojne potreščine ohranile doma.

Vlada Zedinjenih držav je snoči določila embargo na izvoz starega železa v Japonsko; embargo postane veljaven dne 16. oktobra.

Danes je jasno ko beli dan, da se bližamo z gigant-skimi koraki strašni vojni, ki bo v svojih plamenih zajela ves svet.

TO STA LOVCA! SREČEN ČLOVEK

WEAVERVILLE, Cal.—Bud Jackson in John Croffot sta šla te dni v gorovje na lov na gorске leve (puma ali jaguar), katerih sta ubila četvero, in sicer dve samic in dva samca. Ko pa sta zasledovala enega izmed poguarjev, sta naletela na potu na tri medvede, ki sta jih z dobro pogodenimi krogli ubila.

DANNERGROG, Neb.—Pete Sondergard, samski farmar, ima jako trdno in zdravo spanje, ampak pred kratkim pa se je nocoj vendarle prebudil. Tekom nevihte je tresčila strela v njegov dimnik, šinila po dimniku navzdol, raztrgala streho in razdejala tri dele hiše ter vrgla postelj, na kateri je spal, štiri čevlje od zidu, naker je farmar vstal s postelje, se pretegnil in zazelal, nato pa si poiskal drugo ležišče.

S PESTMI PO MEDVEDU

BUTTE, Mont.—Denny Lodgers, mladenič, ki raznaša po mestu Butte časopisje, se je peljal s svojo materjo in sestro v avtomobilu skozi Glacier National Park, ko se je pojavil medved, ki je hotel po vsej sili v avtomobil. Mladenič ga je sunil s pestjo v smrček ter mu zatem prikopal še eno za uho, naker se je kosmatinec godrnjaje obrnil ter odtal.

\$25,000 NAGRADE

REEDWOOD City, Cal.—Rodelja Marca De Tristana, odvedenega dečka, sta dala njegovima rešiteljema, Cecil Wetzelu in Ellisu Woodu, ki sta rešila dečka ter prišla njegovega ugrabljevalca, \$25,000 nagrade.

OB ŽENICO IN PRSTAN

DALLAS, Tex. — Neki osemnajst let stari mladenič je te dni javil policiji, da mu je pobegnila njegova štirinajst let stara žena, ki je odnesla tudi poročni prstan, katerega ji je on kupil na obroke in katerega še ni plačal. Policija pa mu je rekla, da mu ne more pomagati; ne samo, da je prstan last žene, ampak on mora tudi gledati, da ga čim prej plača.

Doma

Mrs. Frances Jakulin, 3639 East 81st St. se je vrnila domov iz Lakeside bolnišnice. Prijatelji jo lahko obiščejo.

Zadušnica

V nedeljo ob desetih se bo brala maša v cerkvi Marije Vnebovzette, ob osmi obletnici smrti za pokojnim James Skubicem.

Obiski dovoljeni

Obiski so sedaj dovoljeni k Andy Kocjanu iz 15926 Whitcomb Rd., ki se nahaja v Huron Road bolnišnici, soba št. 414.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
 THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	.....\$5.50	
za 6 mesecev	.....\$3.00; za 3 mesece	.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	.....\$6.00	
za 6 mesecev	.....\$3.25; za 3 mesece	.....\$1.50
Za Zedinjene države, za celo leto	.....\$4.50	
za 6 mesecev	.....\$2.50; za 3 mesece	.....\$1.50
za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	.....\$8.00; za 6 mesecev	.....\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

POMOČ ZA POTREBNE LJUDI

Pod zakonom za socialno varnost

V zmislu zakona za socialno varnost (Social Security Act) dobiva skoraj tri milijone potrebnih ljudi v Združenih državah vsak mesec podpore v gotovini. Ta način pomoči se naziva "javna pripomoč" (Public Assistance). Daje se:

1. Potrebnim ljudem moškega in ženskega spola, ki so več kot 65 let stari;
2. Otrokom v družinah, ki so izgubile svojega vzdrževalca;
3. Potrebnim ljudem vsake starosti, ki so slepi.

Te podpore v gotovini so namenjene za potrebne ljudi, ki bi drugače morali biti preskrbovani v kakem zavodu. S tem denarjem, ki jim prihaja vsak mesec, jim je omogočeno nadaljno življenje doma.

Mesečne podpore se izplačujejo potom uradov za socialno oskrbo (public welfare) v mestih, vaseh in okrajih vsake posamezne države. Država določa v vsakem slučaju, da-li oseba, ki prosi za pomoč, ima dobiti kakšno podporo in kolikaj naj bo ta podpora. Federalna vlada pa prispeva polovico denarja v vsakem slučaju, to pa do gotove meje. Država plačuje drugo polovico.

Skoraj dva milijona starih ljudi dobiva podporo vsak mesec. Te podpore se nazivajo "Pripomoč za starost" (Old-Age Assistance).

Kako se dobi "pripomoč za starost" da dobijo to vrsto podpore, naj se moški in ženske, ki so v potrebi, obrnejo na najbližji javni urad za socialno oskrbo (public welfare office). Ta urad uvažejo prošnjo in dovolji mesečno podporo, ako je prosilec upravičen v zmislu določb za starostno pripomoč v dotični državi.

Oni, ki prosijo za pomoč, bodo seveda morali odgovoriti na nekatera vprašanja, ki se tičejo njih samih in njihovih razmer.

Oni morajo dokazati svojo starost: "Starostna pripomoč" se daje le ljudem, ki so 65 ali več let stari.

Oni morajo pokazati, kako dolgo so živeli v dotični državi. "Starostna pripomoč" se more dajati le, ako so tam živeli gotovo dobo. Večina držav jo daje le ljudem, ki so v dotični državi živeli eno leto ali več pred vložitvijo prošnje za podporo in še zraven štiri druga leta izmed zadnjih devetih let. V malokaterih državah je doba krajša.

Starci morajo, v večini držav, dokazati, da so ameriški državljanji. Zakon o socialni varnosti pa določa, da se podpora ne sme nikjer zanikati iz razloga, da prosilec ni bil državljan zadosti dolgo.

Državni uradniki za socialno oskrbo skrbno preiskujejo prošnjo vsakega človeka, ki prosi za starostno pripomoč, da se ugotovi, koliko potrebuje. Uvažejo potrebe za hrano, oblačilo in druge potrebščine. Jemljejo v obzir tudi vsa sredstva, ki jih utegne sam imeti.

Državni uradniki določajo, koliko naj bo podpora po potrebi v vsakem posameznem slučaju in tudi po znesku denarja, ki ga ima dotična država na razpolago v to svrhu. Zato je znesek posameznih podpor različnih. Nekateri države morejo več plačati kot druge. V nekaterih isti znesek denarja pomenja več kot v drugih. V dveh državah mesečna podpora sega do \$33 oziroma \$37, ali povprečna podpora za vso deželjo skupaj znaša približno \$20. V sedmih državah znaša povprečna podpora manj kot \$10 na mesec.

Denar, kakor smo že razložili, prihaja od države in od federalne vlade. Za vsako podporo do višine \$40 na mesec, plačuje federalna vlada eno polovico, in država plačuje drugo.

Zapomnite si: "Starostna pripomoč" je za potrebne stare ljudi zaradi njihove potrebe. Ni to ista stvar, kakor v slučaju starostnega zavarovanja za delavce in njihove družine — takozvanega "Federalnega starostnega in posmrtninskega zavarovanja," ki daje mesečna plačila zaradi zasluženih mezd.

Skoraj 800,000 odvisnih otrok v približno 332,000 družinah v 42 državah dobiva mesečne podpore od držav in federalne vlade v zmislu zakona o socialni varnosti.

Ta vrsta pomoči se daje družinam, kjer, na primer, je oče umrl in je mati ostala brez sredstev za vzdrževanje otrok; oziroma, kjer stasoba roditelja mrtva; ali pa kjer so bili otroci zapuščeni.

Otroci pa morajo biti —

Pod starostjo 16 let; ali pa pod 18. letom, ako so še v šoli; in morajo živeti z očetom ali materjo ali s sestro, bratom, starim očetom oziroma staro materjo, teto ali stricem.

Svrha te podpore je, da se družina skupaj drži in da se otrokom omogoči vzrasti doma mesto v kakem zavodu.

Ko je kaj otrok, ki potrebuje tako pomoč, naj se oče oziroma mati ali drug sorodnik, s katerim živijo, obrne na najbližji urad za socialno oskrbo. Treba navesti starost otrok, razložiti njihove razmere in dokazati njihovo potrebo za pomoč, kakor tudi, kako dolgo so živeli v dotični državi.

Ne vprašuje se pa za državljanstvo in ni treba, da je otrok dalje živel v dotični državi kakor zadnje leto pred vložitvijo prošnje. Ako je otrok manj kot eno leto star, se zahteva, da je mati živela v dotični državi leto dni, predno se je otrok rodil.

Natančni znesek mesečne podpore za vsakega otroka določa država po potrebi in v vsakem slučaju in po znesku, ki ga država ima na razpolago v to svrhu.

Povprečna podpora v vsej deželi je približno \$32 na mesec za družino. V dveh državah je manj kot \$15 na mesec za družino; v skoraj polovici držav znaša več kot \$30 na mesec in v eni državi sega do \$58. Seveda, podpore za posamezne družine so jako različne.

Federalna vlada plačuje polovico podpor do \$18 za prvega otroka in do \$12 za vsakega drugega otroka v isti družini.

UREDNIKOVA POŠTA

Naša domača organizacija
 Odkar prejema članstvo "Slovenske Dobrodrelne Zveze" svoje lastno glasilo, se v lokalnih listih ne čita več toliko o njej, čeprav obstaja tu med nami v osrčju naselbine.

To organizacijo smemo prišteti med one, ki so na glasno kot dobre, močne in nadsolventne in to v toliki meri, da bi moral vsak tu živeč rojak ali rojakinja spadati pod njeno okrilje.

Letos obhaja ta organizacija tridesetletnico svojega obstanka ter je v teku kampanja za novo članstvo. Določene so lepe nagrade tistim, ki se potrudijo, da pridobijo novo članstvo. — Zdravniška preiskava je brezplačna in so še druge udobnosti.

Obenem bo tudi društvo Svoobodomiselnih Slovenk št. 2 S. D. Z. praznovalo tridesetletnico obstoja, meseca novembra, ter bi želela ob tem dogodku osebno pozdravit vsako našo članico.

Še je nekaj nad en mesec časa, da pripeljate nove članice. Pomnite, da ako novim članom ali članicam ni mogoče prisostvovati na društveni seji v oktobru, bodo vseeno sprejeti, samo da so potrjeni od zdravnika dr. F. J. Kerna. Da so še naši ljudje, ki niso mogli pristopiti iz enega ali drugega vzroka, vemo vsi, zato pa vabimo sedaj, da pristopite. Denar, ki ga boste vplačali, bo ostal tu v naselbini ter bo koristil vam in vašim v naselbini.

Te vrstice so napisane v namenu, da ako je morda kdo ali katera, ki ne čita ali ne sliši o domači organizaciji, ki je vseh drugih dobra, toliko kot vsaka druga med dobrimi, da pristopi sedaj, ko je kampanja v teku in so tudi ugodnosti.

Pridite med Svoobodomiselnih Slovenke in prav dobro se boste počutile med temi članicami. Poleg starejših članic spada k temu društvu tudi lepo številno mladim deklet, ki si resno prizadevajo koristiti društvu in vseh ozirih.

Ob jubilejni slavnosti 9. novembra hočejo posetnike zopet iznenaditi z jako mičnimi okraski.

Članice tega društva se spoštujejo med seboj kot sestre, ker se zavedajo, da živimo v svobodni Ameriki, kjer smo vsi enako vredni, dokler spolnjujemo njene postave in pravila.

Uljudno ste vabljeni k pristopu. Nežika Kalan, predsed. dr. Svob. Slovenke št. 2 SDZ.

Takrat, ko so Rusi marširali skozi Ptuj...

Šele v začetku XIX. stoletja, v dobi Napoleonovih vojn, je pri Slovencih zraslo zanimanje za Rusje in njih pozneje znamenite vojske, ki so jih vodili mnogi naših pisateljev in narodnih buditeljev.

Pred njimi strah, za njimi spoštovanje

Leta 1799 so se zvezale proti Napoleonu Anglija, Avstrija in Rusija ter začele skupno drugo koalicijsko vojno proti Franciji. Po medsebojni zavezniški pogodbi je hitela velika ruska vojska Avstrije, katerim se je godilo v Italiji precej slabo, na pomoč. Korakala je v dveh velikih oddelkih skozi Štajersko, prvi po dolini reke Murice čez Leoben in Judenburg, drugi pa skozi Spodnjo Štajersko. Vodil jih je sam slavni ruski general Suvorov, edini vojskovođa, ki nikoli ni izgubil nobene bitke.

V severnih krajih so se Rusovi, čeprav so bili njihovi zavezniki, strašansko balj, kajti raznesla se je med ljudstvom govorica, češ, da ruski vojaki žro celo mlado decu, a kmalu so se prepričali, da je bil njihov strah prazen. Povsod so jim nudili dobro preskrbo in zato se je tudi tam vršil prehod čet brez večjih težav.

Štirje oddelki skozi Središče

Naš pa zanima bolj južni del ruske vojske, ki je prišel iz Rusije čez Madžarsko na Spodnjo Štajersko. Štirje manjši oddelki so šli tudi skozi Središče. Teden dni je bilo tam vse polno ruskih vojakov. Dne 1. junija 1799 je pod vodstvom generalmajorja Kašina prišlo v Središče 2241 mož, za njim 2. junija pod generalmajorjem knezom Volkonskim 2196 mož, 3. junija pod generalmajorjem Mavorovom 4030 mož in končno 4. junija pod generalmajorjem Rechbinderjem 2554. Meseca julija je za njimi pripeljal major Stachelberg še 205 mož, ki so bili bolni ali so med potjo opešali.

Velezaslužni ptujski zgodovinar Simon Povoden, ki je na

lastne oči videl in doživel prehode ruskih čet skozi Ptuj, poroča v svoji kroniki mesta Ptujja ("Burgerliches Lesebuch") v I. delu iz leta 1821 naslednje:

Ruska velika noč na Hajdini

"Leta 1799 nas je iznenadil prihod 14,000 ruskih kozakov, ki so pojoči hoteli s svojim topništvom, municijskimi in bolniškimi vozovi skozi naš Ptuj ter si postavili na Hajdini svoje vojne šotore. Prav za prav je videl Ptuj v enajstih letih trikrat ruske narode, morda jih je tudi že prej zelo redko ali sploh ne. Najraje so jih sprejeli baš v letu 1799, ker so hoteli kot pomožne čete v Italijo Avstrije na pomoč. Ptujčani so bili zelo prijetno presenečeni, ko so Rusi dne 5. junija praznovali svoje pravoslavne binškošči s svečanim bogoslužjem pri Sv. Martinu na Hajdini. Še bolj so se začudili, ko so do brosrčno ponujali vsem prisotnim male blagoslovljene kruhe za majhen dar. Najbolj smo občudovali mnogo ceremonij, ki jih prej nismo nikoli videli. Mnogo svetih podob v težkih srebrnih okvirjih je bilo postavljenih in so prav lepo krasile stene poljske kapele. Po tridnevnem počitku so veselo nadaljevali svojo pot k cesarski armadi v Italijo."

Omenil bi tu majhen, 47 milimetrov dolg bronast križec, ki ga je lani našel neki učeneč na Hajdini in ga oddal ptujskemu muzeju. Križec je vseprek okrašen z ruskimi pisemkami, z nekim blagoslovom. Po lepotnem okusu in načinu izdelave spada v tedanjo dobo. Verjetno je, da ga je takrat izgubil ruski vojak. Morda bi nam ta in druge najdbe mogle označiti kraj ruskega taborišča.

"Z Moskoviti smo lahko govorili"

Tudi v naslednjih letih srečujemo večkrat v naši okolici ruske čete. Neki zapisek v središkem arhivu nam pravi, da so se leta 1808 mudili ruski vojaki v Središču. O tem je bil sestavljen 8. marca natančen zapisnik, iz katerega izverno, da so bili tam vojaki iz polkov Koslovski, Dobrovski, Korinski, Vi-debski in Kalavanski. Morda so to bili še ostanki iz leta 1805 in 1806. Zapisnik nam tudi pove, pri kom in v katerih hišah so bivali oficirji in moštvo in koliko so potrošili za meso in kurivo. Vsega skupaj je bilo v Središču in okolici nastajenih 64 častnikov in 1887 mož. Le 14 hiš je bilo prostih vojakov in častnikov, ker so bile pretesne ali revne. (Fr. Kovačič. Trg Središče, str. 344-45.) O teh vojakih nastanitvah piše tudi dr. Jos. Muršec (roj. 1807 v Bišu v Slovenskih goricah) v svoji rokopišni avtobiografiji:

"Pet let stavega so me mati poslali k županu, očetu Simerlu po vojake, katere bi imeli prenočiti, da bi jih domov privedel. Oča pa so morali z vozom po vojaško spravo. Smehljaje in muza je stopa 12 ruskih vojakov za meh — svojim velikanskim vođjom Prišedši z njimi k plitvemu potokuca ga bos prebrehed, vojaki pa so prek in še noter skakali in se radoščno smejali. Ze dijak sem onih dvanajstero Rusov nekoliko omenil; oča so pristavili: "Z Moškvti smo lahko govorili."

Nadalje nam pripoveduje Radoslav Razlag o Kolomanu Kvasu (roj. 1790): "Prvo ga probudi slučaj, da se godine 1807 sastane s ruskimi Štajersku prolazečimi vojaci, s kojimi se podobro sporazumi naš narod."

Celo ruske mornarje je videl Ptuj

Končno nam omenja Simon Povoden v isti kroniki še nekaj

druhih prehodov ruskih čet skozi Ptuj in okolico ter nadaljuje:

"Medtem ko so si Dunajčani napasli svojo radovednost na svečanostih, katere so leta 1810 povsod prirejali v čast poroke cesarske hčerke Marije Lujze z Napoleonom, je Ptuj videl prvič ruske mornarje, ki so bili pomešani z linijskimi četami. Bilo jih je približno 5000. Izkrkali so se deloma v Benetkah, deloma v Trstu, prodali tam svoje brodove Francozom in potem korakali pod poveljstvom kontra-admirala v osmih oddelkih od 6. do 29. aprila 1810 tu skozi in se vrnili skozi Budimpešto, Košice in Brody v svojo domovino. Ravno tako mirno so potovale tudi že čete generala Nazinova od 8. do 20. marca, 10,945 mož z 42 topovi. Nazinovi pešči, ki so bili prej kot posadka na Jonskih otokih na Grškem, so se tudi izkrkali v Benetkah, počivali v bližini Padove, se dvignili in potovali skozi Kranjsko, Spodnjo Štajersko, Ogrsko in Galicijo, da bi se združili s svojimi vojnimi tovariši v Moldaviji."

Cesar kronist ni mogel zapisati o nobeni vojski...

Cesar vestni kronist ni mogel zapisati niti o svojih rojakih, niti o katerikoli drugi vojski, ki je korakala skozi Ptuj, je zapisal ob koncu svojega poročila o Rusih:

"Vse moštvo je bilo oblečeno po evropsko, je bilo vedrega lica, je plačalo vse na roko, bili so mirni v svojih bivaličih in ni napravili ničesar, kar bi jih bilo osramotilo."

IMETJE VELIKE PRAGE

Po neki statistiki hamestnika praškega primatorja, prof. Pfitznerja, je praško občinsko imetje vredno okrog 4 in pol milijarde čeških kron. Vrednost mestnih posestev znaša 272 milijonov kron, od tega odpade skoraj 68 odstotkov na veleposostva.

Praška občina ima več nego 600 hiš, ki predstavljajo vrednost 1.2 milijarde kron, inventar mestnih poslopij in uradov pa čenijo na 266 milijonov.

2144 ha tal je mestna last. Vrednost komunikacij, kanalizacija, cestnega tlaka, parkov, igrišče in kopalnice se ni izračunala, vendar pa je njena ogromnost razvidna že iz dejstva, da je mestna občina za te samo v času od leta 1921 do 1939 izdala 1.15 milijarde kron.

Med gospodarskimi podjetji zavzema mestna elektrarna s cenilno vrednostjo 760 milijonov kron prvo mesto. Celotno vrednost mestne plinarne in njenih naprav čenijo na 233 milijonov kron, vodovod pa isto tako na 233 milijonov kron.

Prišteti bi bilo še osrednjo klavnico, tržne naprave, pogrebni zavod, krematorij, kopalnica, rečne gospodarske naprave, mestno tiskarno, bolnišnico, zavod za plakatiranje, mestno zavarovalnico itd., kakor tudi veliko število socialnih zavodov.

Mestna občina ima ta čas v svoji službi nič manj nego 24,000 oseb.

SVOJI LASTNI POROKI PRISOSTVOVAL KOT GLEDALE

Na nenavaden način se je poročil neki ameriški podčastnik iz Hossbacha v okolici Ashaffenburga. Med vojnimi operacijami na Francoskem je svojemu bataljonskemu poveljniku podal izjavo, da se želi s svojo za ročenko poročiti "na daljavo", to je tako, da bi ga pri poroki nekdo nadomestoval.

To so vzeli na znanje, toda papirji, ki bi dovolili poroko, so se zavoljo vojnih dogodkov

ŠKRAT

Pri brivcu. — Čemu mi pripovedujete vedno tako strahovite zgodbe, kadar mi režete las? Ker vam potem lasje tako lepo stoje pokonci, da jih je kar veselje striči."

Mamica (sinku): "Mihet, pri tvojem sedanem mojstru ti pa ni dobro. Kakor vidim, imaš eno uho mnogo dalje"

Bogat zbiralec rokopišev je poslal nekaj slovitemu slikarju, da bi mu za njegovo zbirko poslal nekaj lastnoročnih vrst. in prejel je sledeči odgovor: "Spoštovani gospod! Moj slikar označuje vsako svojo risbo s svojim imenom. Prosim poslužite se tega. V ostalem daje nikoli avtogramov. S spoštovanjem — Tajnik."

Nekoliko tednov pozneje je slikar srečal zbiralca in ga vprašal: "Ali ste se nad mojim odgovorom zelo jezil?"

"Gotovo", je odgovoril zbiralec, "vrgel sem ga takoj v koš." "Skoda," je menil umetnik, "Pismo sem napisal namreč sam. Tajnika sploh nimam."

Z molkom postanemo lahko prav tako hinavci kakor z glasno vori.

Delo je najboljši pripomoček da pomirimo dušo.

Kdor prelomi pravico, naj mu ne čudi, če mu nekega dne odce zalučajo v glavo.

zakasniji. Ko so prispeli v Hossbach, je bil podčastnik hlast na dopustu.

Po zakonskih predpisih se tedaj poroka izvršila, ne da bi mogel ženin kot takšen nastopiti. Ulogo ženina je igral njegov namestnik, on sam pa je lastni poroki prisostvoval kot gledalec...

TISOCKRAT NA JUNGERAU

Iz Grindenvalda v Švicarski ročajo, da je tankajšnji bil prvi gorski vodnik Fritz Steuri, ki je dne praznovanja neobičajno več kot tisoč ljudi odšel je že v tisočih metrov višine, več nego 4000 m visoge Jungfraua.

Prvič je Steuri stopil na vrh leta 1904. V njegovi družini je bil sedaj neki še starejši pripomoček, ki je bil tudi že kakšnih petdesetkrat na tem gorskem velikanu.

NAJVEČJO LOKOMOTIVO

V zadnjem času so delali švicarskih železniških področjih poskusne vožnje z največjo lokomotivo na svetu. Gre za lokomotivo na električni pogon, razvijala 12.000 k. s, tehta 400 ton, je dolga 34 m in lahko prevozi 770 ton z brzino 75 km na uro po gotthardski progi. Največja je njena brzina pa znaša 110 km na uro.

ČUDEN PADEK

V Bielskem v Zgornji Štajerski se je zgodila neobičajna nesreča. 16-letna služkinja Marija R. je padla na lestvi, ko je poskušala nadstropju in je padla. Poleg tega je nekemu starejšemu možu, ki je obežal s težkimi poskusnimi med tem ko neprevidnostno kletu ni bilo treba niti zadržati ke pomoči.

HUDA URA

SPISAL
FRANCE BEVK

Može so počivali. Fantje in dekleta so sedeli v tesni skupini. Pomenkovali so se. Zalka in Pavle? Da, saj so bili že opazili, da se pogledujeta. Sele ta dan se jim je do konca razjasnilo. Poleg tega Slivar in Ivanc tako tiščita skupaj... Fantje so zapeli. Odgovarjala jim je pesem kosev. Tine je sedel oslonjen s hrbtom na košato smreko. Izpod obrvi je venomer opazoval Zalko. Tam je sedela, pod grmom, osamljena, zagrenjena in grizala hlike. Ni se ji še odpovedal. Zanimanje je kopal iz zmedenih misli in občutkov. Nenadoma se je dvignil. Šel mimo nje, noga mu je za trenutek zastala. "Sramuje se," ga je ošvignila s pogledom. Tine prav za prav ni vedel, kaj je hotel. Nekaj neznanega ga je vlečlo v njeno bližino. Šele, ko je ona spregovorila, je našel besedo. "Samo to mi rečeš?" "Kaj naj ti drugega rečem? Sramuje se, kar te je! In ne misli na to, da sem kdaj živel." Tine je začutil omotico v glavi. "Kri bo tekla," je siknil. "Kaj mi pa hočeš?" je Zalka v bojazni strastno zasepetala. "Kaj sem ti storila?" Tine je šel dalje. Od razburjenja bi sploh ne mogel govoriti. Razgovor med njima se je vršil tako naglo, mimogrede, da ga nihče ni opazil. Pri detu se je Zalka le prislanjalo. Čutila se je osamljeno, ponižano. Malce razčarana je bila tudi nad Pavle. Še mezinca ni zganil za njo. Tine je vendar ga je iskala s pogledom. Pomislila je bila na Tine. Črna grožnja, na blešč v njegovih očeh, zbala se je zanj. Seno je bilo suho, da se je obklobo. Roke so hitele, telesa so se kopala v znoju. Sence so se belale. Ozračje je bilo nasičeno s sopro. Daljava, kakor da se zastrta s prosjino meglico. Viskanje fantov. Klici mož, ki so našli seno v lonce. Le kdaj, kdaj so postali, si obrisali. Pozor, hišni gospodarji! Kar želite odstraniti stenski papir, uporabite najboljši aparat s tozadvernim upraviteljem. Pokličite mene, da vam stroj na posodo po zmerni ceni pripravim.

FRANK SKABAR
1059 E. 72nd St.
HENDERSON 0399POPOLNA ZALOGA
zavestni pasov, elastičnih nogavice in
križnice točno in zanesljivo. Dostavi-
mo na dom kamorkoli.
MANDEL DRUG
1300 Waterloo Rd. Slovenska lekarnaDEKORIRAMO
vase gobe po najnižjih cenah.
Scenerija, napisali itd
A. PLUTH
21101 Recher Ave.
IVANHOE 2261 M.

8

znojne obraze v rdeče robe. Zalka se je med delom nekoliko raztresla. Zganila je z glavo in vrgla tegobo s sebe. In bojažen. Besede, ki so bile govorjene v jezici... Pavle se je ozrl po njej — slednjič! — ona se mu je nasmehnila. Pokazal ji je bele zobe in zavriskal. Odgovorila mu je z glasnim smehom. Vendar ji radost ni prihajala naravnost od srca.

Po malici sta Slivar in Ivanc odšla v svisli. Lovrenc — bleদি dolgin, ki se ga je držala jetika — je vlačil lonce. Praznila sta jih, metala veje pod pristrežje. Dokler so bile svisli še prazne, je bilo to delo prava igrača. Fant je bil šele dvajset korakov od svisli, že sta moža sedela. Slivar je nalll žganja, ki je bilo ostalo od malice. "Zvrni!"

Ivanc ni bil pijanec. Le če je naneslo, da se ga je lahko zastonj navlekkel, se ni dal dvakrat prositi. Toda bil je omotičen že od prej. Tudi je vedel, zakaj ga Slivar tako zaliva. Iztegnil je bil roko po kozarčku, a jo je zopet umaknil. "Nič ne boš pijan! Le pij! Ali 'Saj bom pijan.' Naj se mar s tem napajajo otroci?"

Pila sta. Slivar si ni nalival polnega kozarčka. Hotel si je ohraniti trezno glavo. Ko je videl, da se ga Ivanc več ne brani, se je nasmihal med brki. Ivancu je svet že rahlo poplesaval pred očmi. Noge so mu postale težke, negotove, jezik se mu je zapletal. Le zavest mu je bila še budna. Slivarju se je zdelo, da ga je že zadosti omamil. "Ali bi bil torej nasproten, če bi se Pavle in Zalka vzel?" Ivancu je to vprašanje že od jutra ves dan med delom šumelo v glavi.

OHIO WINE 59¢ GAL.
CONCORD
Tax paid in your container
Ted Mandel's Winery
821 E. 222nd St. KE. 3445LOUIS PECENKO
7308 Hecker Ave.
ENDICOTT 2759
BARVAR, PAPIRAR IN DE-
KORATER
Unijsko deloPriatelj's Lekarna
Prescription specialists
St. Clair Ave. vogal E. 68 St.
Zastoj pripeljemo na dom
ENDICOTT 9571Zavarovalnino
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 Schade Ave.
Pokličite:
ENDICOTT 0718

"Saj sem ti rekel," je z mislijo na posojilo previdno zategnil, "da ji nič ne morem ukazati. Če bo vzela fanta, bo imela falota." "Ali je mar Pavle falot?" "Pavle?" se je mož preplašil, nato je odsekal z roko: "Kaj sem mar govoril o njem?"

Odklonil je žganje. Gledal je nekam v megleno daljavo popoldneva, a Slivar v njegov obraz.

"Čisto pošteno govori: če bi odločil ti, bi se uprl z vsemi štirimi."

Slivar je z veliko verjetnostjo pričakoval takega odgovora. "Da ti odkrito povem — da!" Ivanc si je podrgnil zalisec. Kljub temu je bil presenečen. Celo nekam užaljen. Zazrl se je v tla. Izpljunil je debelo in si obrisal usta.

"Zakaj?" Ivanc je bistri glas zbedel ko s silom. Hkrati ga je obšla svojeglavost. Zakaj? Čemu, za vraga, tako sili vanj? Zakaj je temu tako nasproten? Ne, tega ni znal povedati. Pri Bogu da ne, vsaj ne v tistem trenutku. In vendar bi moral nekaj reči. Boril se je za besedo, a ni šlo. Preveč je že pil. Kozarček žganja, ki mu je znova priplaval pred nos, je rezko odklonil. Ne! Podmolklo je čutil, da je tako početje nepošteno. Če se še huje opije, bo govoril neumnosti. Če bo sploh mogel govoriti. Slivar je sam izpil in se jezno odhrkal.

"Če bo vzela Zalka nemaniča, ti bo piškava na stara leta," je tajil jezo. "Pa tega se ne bojim. Saj sam praviš, da bo vzela tistega, ki si ga bo izbrala. Torej! Ali mar nisi opazil, kako tiščita vkup? Toda nočem, da bi proti tvoji volji stopila v našo hišo, ti bi pa čepel v bajti in kuhali jezo. Če se to zgodi, moramo takoj podreti plotove. Ena zemlja, ena družina. Ne? Saj ti si zadovoljen."

CONVENIENT—USEFUL
AND Beautiful

The PERFECT SEWING CABINET A CASWELL-RUNYAN CREATION

CONVENIENT, useful and beautiful—these three words so aptly describe the Caswell-Runyan Perfect Sewing Cabinet. It comes fully equipped with thread, yarn, darning needles, etc. You can plan on long years of enjoyment and practical usability with this new creation of Caswell-Runyan. Expert craftsmen have added their skill to a superb finish. This sewing cabinet must be seen to be truly appreciated. Furnished in a variety of finishes. Come in today.

END TABLE—LAMP TABLE AND SEWING TABLE ALL IN ONE
The Caswell-Runyan Sewing Cabinet is as versatile as it is beautiful. You can use it conveniently for any one of these three functions: end table, lamp table, and sewing table. It is an asset to any home.Plačate samo 25c tedensko
NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE CO.
819 East 185th St.
KEMORE 5700
6104 St. Clair Ave.
ENDICOTT 3634

sti garal. Poslej boš lahko počival. Iz bajte te nihče ne bo gonil, lahko boš ostal v njej do zadnjega diha. Ali pa se boš preselil kar k nam. Na starost bova sedela ob peči, vsak v svojem zdiču..."

Besede so mu tekale ko olje. Proti koncu so bile zanosite. Bilo je kazno, da jih je že dolgo pripravljaval. Ivancu so glasno brnele v glavi. Z muko jih je razporejal v svojih misli, a jih je le razumel. Bile so kar natrane prijateljskih vab, ni jim zaupal. Preveč je pil, da bi jih mogel doabra pretehtati. Da je imenoval njegovo hišo bajto, ga je zabolelo. In da bo lahko ostal v njej do smrti. Kakor da že razpolaga z njo.

Privzdignil je klobuk z dvema prstoma in se s sredincem popraskal v lasih. Ozrl se je preko pobočja. Dekleta so tonila v senu ko v valovih. Roke so hi-

HIŠE NAPRODAJ
Na Tyronne Ave. in E. 185th St. hiša s 6 sobami, samo \$3300.
Na Abbey Ave. blizu E. 185th St. hiša za eno družino v dobrem stanju; lot 50x257; veliko sadnjega drevja; \$500.
Na E. 131 St. blizu Shaw Ave. hiša za 2 družini; 10 sob; 3 garaže \$5800.Zidamo tudi nove hiše od \$4000 naprej.
Za vsa druga pojasnila se obrnite na
Ed Kovac Realty
960 East 185th St.
KEMORE 5039LOUIS OSWALD
17205 GROVEWOOD AVE.
KEMORE 1971

NAZNANILO

Vsem cenjenim znancem in prijateljem naznanjamo, da smo preselili našo gostilno iz 6933 St. Clair Ave. v naše nove, prenovljene prostore na

7011 St. Clair Ave.

Sedaj imamo izvrstne prostore, da lahko postrežemo boljše kot poprej. Pridite in si ogledjte našo gostilno. Postregli vam bomo z najboljšim pivom, vinom in žganjem ter z dobrim prigrizkom.

ANDY IN AMALIJA RASPER
7011 St. Clair Ave.

Naznanilo in zahvala

Globoko potrta naznanjamo vsem, da je kruta smrt iztrgala iz naše srede našega sina in brata FRANK SIMČIĆ, Jr.

Ubit je bil v avtomobilski nesreči 15. septembra, 1940. Pogreb se je vršil v četrtek 19. septembra v cerkvi sv. Bonifacija in potem na Calvary pokopališče. Pokojni je bil rojen 3. avgusta leta 1921 in je bil star šele 19 let.

Zahvaljujemo se vsem, ki so položili tako krasne vence ob krsti pokojnega, vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale in vsem, ki so dali brezplačno svoje avtomobile v poslugu pri pogrebu. Zahvalo naj sprejme tudi tajnik od društva Soča, št. 26 SDZ in drugi člani, ki so nosili krsto.

Ti, dragi sin in brat, počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška gruda.

Zalujoči ostali
Frank, oče
Gizella, mati
Ferdinand, Louis, Rudolph, bratje
Zora in Gizella, sestre

tele. Sonce je stalo že nizko na nebu, preko hriba so lili poševni snopi luči. Sence so se nežno podaljšale, bile so ko pošasti. Le sosednji hribi so bili še v zlatu, ki se je stapljalo v škriatelj. Nobene sapice. Na večer je postajalo še vzdušnejše.

Pogled se mu je odtrgal od pobočja in se uprl v Slivarja. Še ni našel odgovora. Kaj naj mu reče? V njegovih besedah je bilo mnogokaj vabljivega za razum, a težkega za srce. Prehudo se je zakoreninil v zemljo, da bi se ji mogel odreči. Ko je bil še otrok, ni poznal igrača, kot so jih imeli drugi otroci. Še krilce je imel, ko je že nosil v koščku gnoj. Rasel je, z njim je rasel tudi koš. Nikoli se ga ni otrešel. Ženo sta garala ko vprežena volčka, dokler mu reva ni umrla za špansko. Sina mu je bilo ubilo v Galiciji. Ta izguba je bila zanj najtežja v življenju. Še niko li ga ni videl kdo jokati. Tudi takrat ne, ker je bil izginil v hlev,

Posebnosti
Sveže šunke 20c
Pork chops, 7 rib 14c
Round steak 25c
Zaklane in očiščene
kokoši 21c
Sveža rebra 15c
Obisti 12c
Rinso, large 2 za 33c
Nova koruzna moka 3 ft. 10c
Se priporočamLOUIS OSWALD
17205 GROVEWOOD AVE.
KEMORE 1971

NAZNANILO

Vsem cenjenim znancem in prijateljem naznanjamo, da smo preselili našo gostilno iz 6933 St. Clair Ave. v naše nove, prenovljene prostore na

7011 St. Clair Ave.

Sedaj imamo izvrstne prostore, da lahko postrežemo boljše kot poprej. Pridite in si ogledjte našo gostilno. Postregli vam bomo z najboljšim pivom, vinom in žganjem ter z dobrim prigrizkom.

ANDY IN AMALIJA RASPER
7011 St. Clair Ave.

Naznanilo in zahvala

Globoko potrta naznanjamo vsem, da je kruta smrt iztrgala iz naše srede našega sina in brata FRANK SIMČIĆ, Jr.

Ubit je bil v avtomobilski nesreči 15. septembra, 1940. Pogreb se je vršil v četrtek 19. septembra v cerkvi sv. Bonifacija in potem na Calvary pokopališče. Pokojni je bil rojen 3. avgusta leta 1921 in je bil star šele 19 let.

Zahvaljujemo se vsem, ki so položili tako krasne vence ob krsti pokojnega, vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale in vsem, ki so dali brezplačno svoje avtomobile v poslugu pri pogrebu. Zahvalo naj sprejme tudi tajnik od društva Soča, št. 26 SDZ in drugi člani, ki so nosili krsto.

Ti, dragi sin in brat, počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška gruda.

Zalujoči ostali
Frank, oče
Gizella, mati
Ferdinand, Louis, Rudolph, bratje
Zora in Gizella, sestre

naslonil glavo na jasli. Le krava ga je sočutno obhvalavala. Zdelo se mu je, da je ostal sam na svetu. Z Zalko sta si bila prerazličnih značajev, drug drugemu tuja. Le skupno delo od jutra do večera, vse dni, ju je bilo nekoliko zbližalo. V misel, da on ne bo odločal, kdo bo bodoči gospodar v hiši, se je bil že vdal. Bolj kot na Mohorja je včasih mislil na njegovo invalidnino. "Toliko denarja!" Dekle se je delalo neumno. Da, hotelo bi fanta izletela. Tudi Tinetu bi ne bil nasproten. Delaven fant, ne brez srca,

le nekoliko nagel. Na Pavleta ni mislil. Šele tedaj, tisto uro se je spomnil, da ga je neko noč videl z Zalko pred hišo. Ne, fant mu ni ugajal. "Zlodeji!" je zacepetal, kakor da ga misli davjavo in ne more priti do sape... Iskal je ugovorov, ki so se mu igrivo izmikali. Še v treznosti je le težko pozglabljjal. Bolj ko se je zaman mučil, huje mu je rasel občutek odpora proti Slivar-donarja!" Dekle se je delalo neumno. Da, hotelo bi fanta izletela. Tudi Tinetu bi ne bil nasproten. Delaven fant, ne brez srca, pavel.

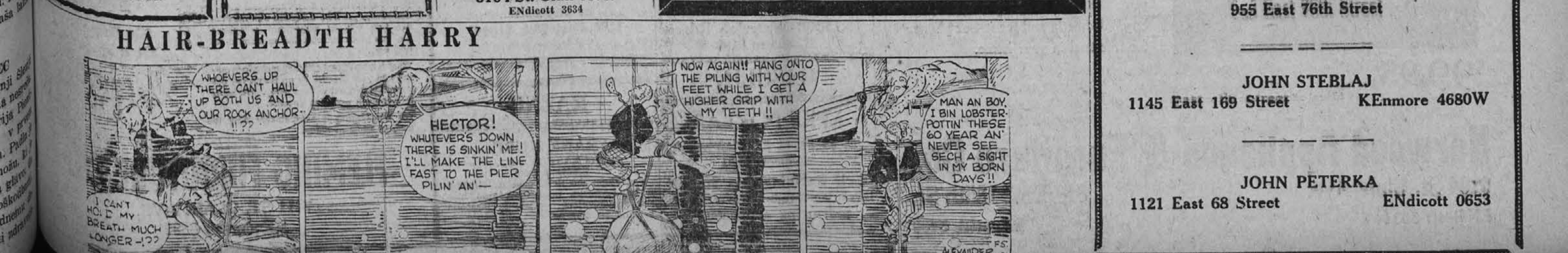
VABILO NA
PLESNO VESELICOkatero priredi
društvo CLEVELANDSKI SLOVENCİ, št. 14 SDZ
V SOBOTO ZVEČER, 28. SEPTEMBRA
V SLOV. NAR. DOMU NA ST. CLAIR AVE.
Igra Johnnny Pecon in negov orkester
Vstopnina 25c
Prav ljudno se priporoča društveni odbor.NAJLEPŠI VRTOVI
SO TISTI, KI SO OBDELANI Z
NAJBOLJŠIM ORODJEM

V trgovini Superior Home Supply, 6401 Superior Ave., Cleveland, O., dobite najboljše orodje za obdelovanje vrtov, kakor vsakovrstne grablje, vile, motike, ogrebalnike, stroje za rezanje trave, škarje za prizrezavanje žive meje ter sploh vse orodje, ki se ga potrebuje za hišo in vrt. Velika zaloga raznega semena.

FLEX-BEAM
THE HANDLE THAT WONT BREAK
X RAY VIEW SHOWING THE STEEL BEAMS INSIDE THE SOLID ASH HANDLE!SUPERIOR HOME SUPPLY
6401 Superior Ave.
Frank Ogler, lastnik

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi drugé. Sporučite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom ---
JOHN RENKO
955 East 76th Street
JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street
KENMORE 4680W
JOHN PETERKA
1121 East 68 Street
ENDICOTT 0653

Toliko kobilic, da ustavi vlak

V srednji in severni Buhari nastopajo zlasti veliki roji kobilic, ki požro vse, kar dosežejo. Celo platno in tudi lesene posode niso varne pred njimi. Od košatih dreves ostanejo samo gole veje, kadar se pojavijo oblaki kobilic. Vse je pokrito z ostudno plastjo plezajočih in škrtajočih kobilic, ki pogosto ustavi celo vlak. Na tračnicah kolesa nekaj časa tlačijo in tarejo, dokler se ne nabere pod njimi toliko sluzaste gmete, da obtiči lokomotiva na mestu in se vrte samo kolesa.

Da bi se ta šiba božja ne razširila tudi v Turkestan, je ruska vlada poslala tja številno odpravo pod vodstvom generala Šunkova. Domačini se iz praznovernosti neradi udeležujejo pokončevanja kobilic, kar otežuje delo. Kobilice se najlaže ugonobijo v prvem razdobju razvoja, ko še nimajo kril. Okrog krajev, kjer ležejo jajčeca, skopljejo do pol metra globoke jarke in jih poškropijo s raztopino arzena. Kobilice, ki popadajo v jarek, zasujejo s prstjo, druge pa uniči arzen.

Človeku pomagajo proti odraslim kobilicam ptice, tako vrane, krokarji in štorke, v prvi vrsti pa škorci. Mravlje pa rade žro jajčeca. Najbolj so navdušeni za kobilice škorci. Cim več kobilic se pojavi, tem več je tudi škorcev. Brez teh pomočnikov bi bil človek v borbi proti kobilicam skoraj brez moči.

Mož, ki je dvakrat začel živeti

Beograd. — Pred 20 leti je bil Ljubinko Marković mlad rezervni poročnik. Stopil je v svetovno vojno in že od začetka ga je začela preganjati smrt. Tri-

krat se ji je izognil brez vseh posledic, četrtič pa ga je močno oplazila.

Njegov 19. polk se je nahajal pri Šabcu. Na hrību so bili izkopani jarki. Poročnik Marković se je neke noči nahajal v neki koči in odtod opazoval sovražnikov položaj. Nenadoma je v hišo padla granata. Poročnik je srečno ušel in zbežal proti rovu, toda tik preden je skočil vanj, je padla v sredo rova nova granata. Odvrlo ga je nekaj metrov daleč, potem je odšel v poveljnikov jarek in prenočil tam. Ko je sedel zjutraj na stolu in si zvijal cigareto, je v hipu, ko se je sklonil, da bi jo prižgal, padla v rov granata, se zabila v zid jarka in eksplodirala. Vsi so se rešili brez posebnih posledic.

Dne 21. novembra zjutraj so šli v napad. Poročnik Marković je ostal na straži. Ležali so. Ko pa je poročnik vstal, da bi pogledal za svojo četo, je opazil, da se ji krade sovražnik za hrbet. Takoj je dal zapoved za napad. To pa je bila njegova zadnja zapoved, kajti že naslednji hip je padel — in se šele čez dolgo prebudil v bolnišnici. Ko je prvič odprl oči, je bila vse-

okrog sama tema. Šele čez mesec dni je prvič razpoznal svetlobo in še kasneje je začel opazovati okoli sebe postave ljudi, ne da bi bil vedel, kaj ali kdo so. Ves čas je ob postelji sedel njegov oče. Nekega dne se mu je njegov obraz zdel nekam znan in tedaj je tudi prvič pokazal znake zavesti. Nekdo je kadil cigareto in poročnik Marković je prvič izpregovoril: "Daj."

Dali so mu četr štiri cigarete. Tako se je po dolgem času vrnil v življenje, a ničesar, kar je bilo pred tem v njegovem življenju, se ni zavedal. Govoril je, slišal, odgovarjal na vprašanja pa ni znal, ker je popolnoma pozabil, kaj besede pomenijo. Medtem so ga bili prepeljali na njegov dom v Topoli in tu so se mu prvič začele javljati neke slike v spomenu. Kralj Peter, ki se je prav tako nahajal v Topoli, mu je poslal svojega zdravnika, ki se je zavzel za nesrečnega bolnika. Šele po dolgem času se je Marković začel spominjati, da je nekoč hodil v šolo, polagal izpite, ni pa znal ne pisati ne čitati. Nekatere črke so mu popolnoma izpadle iz spomina. Zelo počasi se mu je stanje po-

pravljalo in tako je mogel spet začeti z učenjem. Znova je položil izpite iz prava in napravil kariero v novi službi. Postal je višji svetnik v ministertvu trgovine in industrije, njegov primer pa je ostal eden najzanimivejših v vojni medicini. Naboj iz puške mu je šel skozi glavo in mu izbil iz spomina vse, kar je dotlej vedel o sebi in o življenju. Ko se je znova vrnil v življenje, je moral začeti od kraja, učil se je pisati, čitati, razumeti, prav kakor otrok, ki šele stopa v življenje.

V pijanosti je ubil mater

Valjevo. — K okrožnemu sodišču v Valjevu so orožniki privlekli kmeta Zivorada Rakića iz vasi Pročevića v podgorskem srezu Rakić je v pijanosti ubil svojo petinsedemdesetletno mater Milico. Star je 40 let, oženjen, in ima sedem otrok. Je

precej premožen gospodar. Imamo samo to napako, da se večkrat rad napije. In takrat je divjaški. Tudi nedavni večer je prišel pijan domov in je začel pretepati ženo in otroke. Ti so pobegnili k sosedom in je mati sama ostala s pijanim sinom v hiši. Sin je nato začel njo pretepati in ji je zlomil rebra. Uboga mati je nato še ponoči izdihnila.

Vsa žalostna začeva pa bi morda bila ostala prikrita, če ne bi orožniška patrola, ki je drugi dan prišla v vas, zvedela, da je stara ženica umrla, čeprav je še dan prej bila popolnoma čila. Orožniki so povpraševali med sosedi in zvedeli, da je Rakić svojo mater pretepal. Rakića pa orožniki niso našli v vasi, marveč v Valjevu, kamor se je bil proti jutru odpravil in popival v neki gostilnici. Orožniki so mu takoj napovedali aretacijo. Žena in otroci so potrdili, da je divjal v pijanosti. Sodna komisija je potrdila, da je nesrečna mati podlegla zgolj

zato, ker ji je lastni sin prizadejal smrtonosne poškodbe.

Iz stare domovine

Krave v trafikih

Živinski sejmi v Zagrebu pri- našajo v mesto zmerom mnogo razgibanega vrveža, pa ni čuda, da v zvezi z dogonom živine Zagrebčani pogostokrat doživljajo razne senzacije. V četrtek dopoldne je nekdo gnal tri krave po Mihanovičevi ulici, pa so se živali iznenada nečesa splašale in zdrijale v na stežaj odprto vežo najbližje hiše, v kateri

se nahaja lesen paviljon trafikanta Cesarja. Pravar je neki možki kupoval cigarete in krave so bog ve zakaj navelile nanj in ga z glavami prisnile ob zid, da je komaj še mahal. Trafikant je poizkušal po- besnele krave z udarci pregnati iz veže, a to jih je samo še bolj razkačilo. Nazadnje so jih h- dje, ki so se začeli agrin- pred hišo, za repove povlekli na- cesto. Možka, ki so ga bil- padle, so morali prenesti v a- bulantno okrogneža urada, ma onkraj ceste svoje prosta- da mu je zdravnik nudil pr- pomoč.

ZNANA AMERIŠKA PEVKA

Na sliki je Sophie Tucker, znana ameriška pevka, ki bo nastopila tudi pred delegati konvencije Ameriške legije, ki se bo vršila dne 25. septembra v Bostonu.

JUNAKINJA

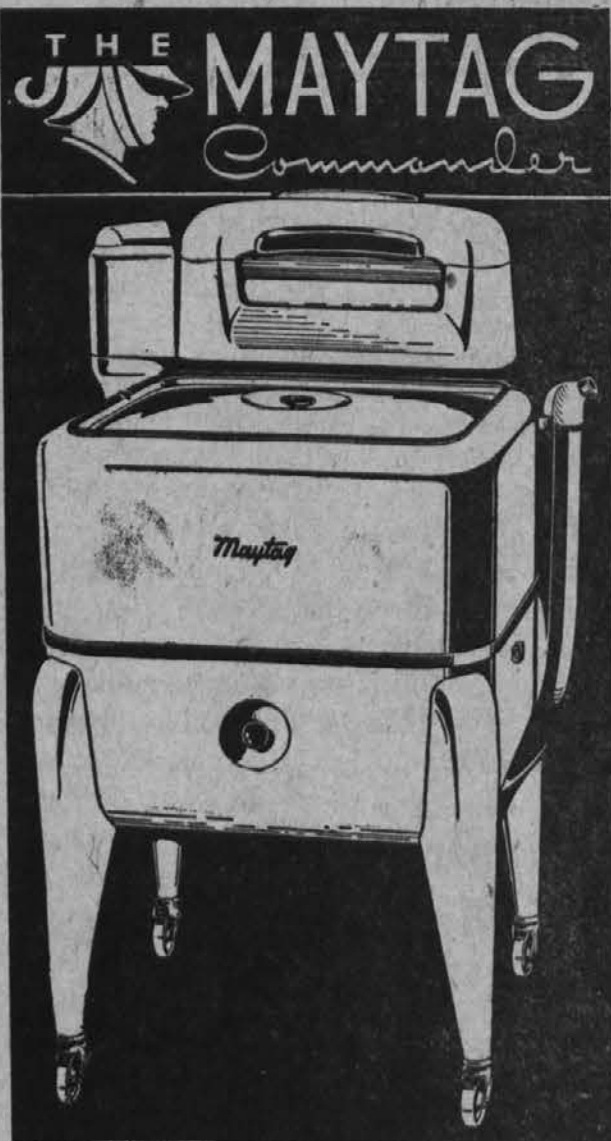
Miss Leonora Lindsley, ki jo vidimo na gornji sliki, se je pravkar vrnila v Ameriko iz Francije, kjer je vozila ambulanco Francoskega Rdečega križa.

MATI IN DETE

Lina Medina, najmlajša mati na svetu, ki bo dne 23. septembra stara 6 let. Poleg nje stoji njen šestnajst mesecev stari sinček.

NO OTHER WASHER GIVES YOU ALL THESE ADVANTAGES AT SUCH A REASONABLE PRICE

For unusual washer-value, Maytag rings the bell with this new Commander. At a price much lower than you'd expect, the Commander brings you the outstanding advantages that have made Maytag the most popular washer in America.

From the roller water-remover at the top, right down to the quick-drain hose at the bottom, you'll see an impressive list of time-tested Maytag features, including the square-tub design in gleaming white porcelain and the gentle gyrafoam washing-action, famous for safe, thorough washing.

Even in the parts you can't see, you can be sure of Maytag sturdiness that gives you years of trouble-free service.

Yes, here's a handsome new Maytag with 50% greater capacity, at a price that says "Now is the time to buy." Come in and see it—or phone for free trial in your home.

\$99.95

Liberal allowance on old washers

Norwood Appliance & Furniture Co.
6104 St. Clair Ave. 819 East 185th St.
ENdicott 3634 KENmore 5700

Domaći mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.
878 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
GLeNville 3830

E. 61st St. Garage
Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING
Towing, Parts, Batteries, Painting
Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
ENdicott 9361
Moderna slovenska popravilnica
PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS
AVTOMOBILE IN TRUKE

GOSTILNA
Frank Mihčič Cafe
7114 St. Clair Ave.
Vsak petek serviramo ribjo pečenko
ENdicott 9359

CVETLIČARNE
Slovenska cvetličarna
F. Felercic & Son
15302 Waterloo Rd.
KENmore 0195

PAPIRAR
John Peterka
Paperhanger and Painter
Delo prvovrstno in točno
Se priporočam
1121 East 68th Street
ENdicott 0653

GASOLIN
MIKE POKLAR
E. 43 St. in St. Clair Ave.
ENdicott 9181
Gulf Refining Gas Station
Izvršujemo tudi prvovrstna popravila na avtomobilih.

RAZNO
FRANK KURE
1118 EAST 77th ST.
ENdicott 0439
Vsa kleparska dela, dela na strehah in na furnezih. Se priporočamo hitrim gospodarjem — delo je jamčeno in cene so zmerne.

VELIKA RAZPRODAJA

Rad bi pomanjkanja prostora smo prisiljeni, da razprodamo obilno površnike, zimске suktnje, najmodernejša izdelka po zelo znižanih cenah

OBLEKE IN SUKNJE, vredne \$22.50
sedaj **14.95**
OBLEKE, SUKNJE, POVRŠNIKI preje 27.50
sedaj samo **16.95**

Tu je prilika, da kupite prvovrstno blago, krojaškega izdelka po zelo znižanih cenah
JOSEPH PERME
15515 WATERLOO RD.

First Showing! THE NEW "HEAT WAVE" Blanket

The chief requisite of a blanket is warmth. The new "Heat Wave", true to its name, fairly radiates warmth and snug comfort. In addition, matchless beauty, long wear and splendid washing qualities have been woven into this wonderful blanket.

You will revel in choosing from the lovely shades of Rose Dust, Blue, Peach and Green, and really, you'll be delighted with the Pliofilm bag with its magnificent cellophane bow for which you can find so many practical uses.

What a magnificent gift they make for yourself and your friends! By all means see this marvelous blanket without delay. We know that you will want one or more.

We are making it exceptionally easy to own, so come in today.

\$7.95
50c Down
25c a Week

FLEMING FURNITURE CO.
7411 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 8899